

Pla territorial parcial del Penedès

Valoració de les aportacions realitzades durant la primera sessió deliberativa, dedicada als espais oberts, del procés participatiu del Pla Territorial Parcial del Penedès.



S'han agrupat les aportacions plantejades a la sessió en els següents blocs .

1. La protecció i regulació dels espais oberts

2. La viabilitat d'una regió agroalimentària

3. Com afrontar els efectes del canvi climàtic

L'objectiu d'aquest document és valorar i donar resposta a les aportacions plantejades durant la primera sessió deliberativa, dedicada als espais oberts, del procés participatiu del document d'Avanç de propostes del Pla territorial parcial del Penedès, la sessió es va realitzar, de manera virtual, el dia 15 d'octubre de 2020.

El document vol sintetitzar allò que els representants del territori van proposar durant la sessió, a fi d'estudiar la seva incorporació en el document d'Avantprojecte del Pla. S'han recollit a prop de 50 aportacions, per la qual cosa, volem agrair als participants la seva contribució a la millora del Pla.

Dades de la Sessió:

Dia: 15 d'octubre de 2020
de 18 a 20:30 h.

Lloc: Trobada virtual per Zoom

La sessió de treball sobre “espais oberts” va tenir lloc el dia 15 d'octubre de 2020, de 18 a 20:30 hores, a través de videoconferència. Durant la sessió es van tractar tres temàtiques:

- La protecció i regulació urbanística dels espais oberts.
- La viabilitat d'una regió agroalimentària, es a dir, si cal planificar la seva gestió i estudiar la seva compatibilitat amb nous creixements de sòl urbanitzable per activitat econòmica i de sòl per a noves infraestructures de mobilitat.
- Com afrontar els efectes del canvi climàtic que té greus conseqüències en aquest territori.

EO-PR La protecció i regulació dels espais oberts

Preguntes plantejades pel debat

- **EO-PR.1** Quins usos serien compatibles i quins s'haurien de limitar en els espais oberts? Amb quines condicions es podrien permetre? Per exemple les instal·lacions de producció d'energia verda, els cellers, els kartings, les pedreres...
- **EO-PR.2** Quines haurien de ser les unitats territorials més útils per a gestionar i/o regular els espais oberts? Per exemple les municipals, les comarcals, les unitats de paisatge, la vegueria.
- **EO-PR.3** Altres qüestions que considereu rellevants en relació a la protecció i regulació dels espais oberts i que podria incorporar el PTP?
- **EO-PR.4** Aportacions complementàries fetes durant el plenari.

EO-PR.1 Usos compatibles en els espais oberts i condicions

Aportacions

EO-PR.1.1 Són compatibles els usos agrícola, forestal i ramader, i incompatibles l'ús industrial i les urbanitzacions. Cal parar atenció a l'impacte de les infraestructures d'energia renovables.

Hi ha consens sobre el fet que els usos agrícola, forestal i ramader són altament compatibles amb els espais oberts, però l'ús industrial o les urbanitzacions no autoritzades es considera que no ho són. Es posa l'accent en els impactes de les infraestructures lligades a les energies renovables (solar, eòlica, o semblants).

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera
Tema: Usos als espais oberts

Segons les estratègies del Pla territorial parcial del Penedès els usos agrícola, forestal i ramader són compatibles amb els espais oberts, mentre que no es permeten activitats industrials ni assentaments residencials fora del que el contempla la Llei 3/2012, del 22 de febrer, de modificació del text refós de la Llei d'urbanisme. Un dels criteris del Pla territorial parcial del Penedès és la moderació del consum de sòl per nous usos urbans, això queda recollit a l'estratègia de preservació del [capítol 5.1 del Pla](#).

En relació a la implantació d'energies renovables, atès el gran volum de d'iniciatives per a instal·lacions, des de la Secretaria de l'Agenda Urbana i Territori s'està elaborant una guia de criteris per a la autorització d'aquestes actuacions.

Tot i ser un document d'Avanç de propostes, el PTP del Penedès ja es planteja seguir el full de ruta que assenyala el Tercer informe sobre el canvi climàtic a Catalunya (2016) i les regulacions que fixa la Llei 16/2017 sobre el canvi climàtic. Per consegüent i a l'espera dels resultats dels estudis específics

encarregats sobre aquestes qüestions, el PTP fonamenta totes les estratègies en moderar el consum de sòl, protegir el sòl agrícola, preservar els espais periurbans i crear un model urbà més eficient. De manera indirecta aquestes qüestions, basades especialment en moderar el consum de sòl, incideixen en la possible localització de les plantes solars fotovoltaïques o dels parcs eòlics. En conseqüència, el PTP ja preveu estudiar les possibilitats de proposar primer la necessitat d'esgotar els emplaçaments sobre les cobertes de les edificacions dels diferents teixits urbans, d'aprofitar les possibilitats dels sectors de sòl classificat poc o gens desenvolupats, d'explotar les possibilitats dels espais intersticials de les infraestructures de mobilitat, de transformar els espais ja degradats per activitats econòmiques o amb usos especialitzats obsolets però, també, d'ubicar les instal·lacions a tocar de les Àrees d'activitat econòmica, de les construccions aïllades sense valor paisatgístic o bé de manera contigua a altres instal·lacions preexistents.

EO-PR.1.2 Promoure mecanismes de compensació entre territoris per a la conservació.

S'hauria de promoure un mecanisme de compensació supra-municipal entre territoris que tenen molt d'espais dedicats a l'activitat econòmica per ajudar els que tenen molts espais oberts amb menys rendibilitat econòmica i mantenir-los.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès
Tema: Supramunicipalitat. Governança

L'Avantprojecte de Llei de territori contempla l'equitat territorial (art. 6) "Els municipis vinculats per un pla d'ordenació del territori a una àrea urbana especialitzada d'activitat econòmica d'interès intermunicipal han de participar en la gestió urbanística d'aquesta i en els ingressos de dret públic obtinguts amb motiu de la construcció de les edificacions i el desenvolupament de les activitats que s'hi implantin, encara que l'actuació només es desenvolupi en un o en alguns d'aquests municipis."

El Pla territorial defineix les àrees urbanes especialitzades d'activitat econòmica d'interès supramunicipal. Caldrà que el desenvolupament de la Llei de Territori precisi els mecanismes per garantir la equitat territorial.

EO-PR.1.3 Cal analitzar els impactes en els àmbits de classificació de nou sòl per a la seva transformació urbanística.

S'haurien d'establir criteris més en ferm i més clars per evitar que allà on es requalifiquen terrenys (exemple. agraris abandonats) es determinin impactes importants sobre el territori (erosió, aigua etc). Els municipis fan informes però sovint no es tenen en compte.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès
Tema: Correcció i/o compensació d'impactes

El Pla establirà a la seva regulació la necessitat que, en aquells àmbits on excepcionalment es pugui classificar nou sòl per a la seva transformació urbanística, es dugui a terme un anàlisi dels impactes sobre un conjunt de variables com l'erosió, el cicle de l'aigua, etc...i s'adoptin les mesures correctores, o bé compensatòries, corresponents.

Concretament pel que fa als espais agraris, el Pla territorial proposa protegir els espais agrícoles, independentment de si es troben en ús agrícola actualment, o bé, si es troben abandonats. Així, els inclou a les categories de protecció especial, o territorial, segons si han estat identificats amb el valor més alt, o no, respectivament, a la anàlisi específica efectuada ([veure Capítol 3.2 de l'Avanç](#)).

EO-PR.1.4 Preservar l'arquitectura autòctona

S'haurien d'incorporar bones pràctiques per preservar la "arquitectura autòctona" als municipis.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera
Tema: Preservar l'arquitectura autòctona

L'avanç del PTP del Penedès, en els diferents estadis del procés de redacció, té en compte els ele-

ments amb valor que identifica el Catàleg del paisatge del Penedès, entre altres, les edificacions i bens que conformen el patrimoni cultural de la vegueria.

EO-PR.1.5 Es considera més adient donar criteris per valorar el grau d'impacte sobre els serveis ambientals que fer una llista d'usos compatibles o no.

En comptes de llistar els usos i activitats compatibles, es considera que s'hauria de parlar d'afavorir aquelles activitats que potenciïn els serveis ambientals i ecosistèmics, mirant de minimitzar les activitats amb externalitats negatives.

S'han de fixar condicions pels usos que s'implantin al territori per tal d'evitar afeccions perjudicials. Moltes actuacions que s'estan desenvolupant en els espais oberts, tenen sovint externalitats negatives i caldria analitzar el seu impacte per exemple en l'activitat agrària. És habitual que aquestes actuacions interrompin sovint la comunicació, impermeabilitzin espais i canviïn els sistemes de drenatge natural, etc. Tot això arriba a afectar econòmicament a les empreses agràries que estan dins d'aquest àmbit territorial.

És important que els usos no siguin molt definits, perquè no se'ns quedin fora de la llista d'activitats noves que ara no preveiem. És millor fixar el criteri d'analitzar en cada cas els possibles impactes negatius dels usos que es proposin.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Impactes. Usos als espais oberts

Es considera interessant que el model de regulació no sigui un model de números clausus sinó que sigui més aviat un model fonamentat en criteris de sostenibilitat, o com es proposa en aquest cas segons si contribueixen a potenciar els serveis ecosistèmics de la matriu territorial, o per contra si en suposen una minva. No obstant, cal analitzar finament aquesta qüestió atenent sobretot a facilitar la interpretació i la aplicació de la regulació.

EO-PR.1.6 Desclassificar el sòl que és urbanitzable poc consolidat

Recuperar els espais que són urbanitzables des de fa molt temps però que no s'han desenvolupat i desclassificar-los.

Entenent que no és funció del pla territorial ni classificar ni desclassificar, hi ha molts espais periurbans urbanitzables on fa anys no s'hi ha fet res i que el Pla Territorial podria valorar per veure quins es podrien desclassificar en el procediment corresponent. Són espais privilegiats, propers a les poblacions, que podrien es podrien recuperar i reorientar a zones de lleure, per exemple.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Desclassificació de sòl

Actualment, la Secretaria de l'Agenda Urbana i Territori es proposa avaluar la sostenibilitat urbanística dels sectors urbanitzables previstos en el planejament general vigent mitjançant diversos Plans Directors Urbanístics dels sòls no sostenibles que analitzaran els planejaments urbanístics municipals pel que fa als sòls del planejament vigent per tal de valorar la seva sostenibilitat urbanística i la seva adaptació al planejament territorial. A tal efecte, es recullen els criteris de sostenibilitat definits en la legislació urbanística i sectorial, així com els definits en la planificació territorial. El conjunt resultant de criteris ha de permetre valorar els sòls, que no compleixen amb el principi de desenvolupament urbanístic sostenible, el qual informa l'ordenació del territori i el planejament urbanístic.

Concretament, el Pla territorial es coordinarà amb el Pla director urbanístic dels sectors no sostenibles previst, per tal de identificar i desclassificar, o reduir, si escau, aquells sectors de sòl urbanitzable que compleixin els criteris definits.

EO-PR.1.7 Limitar els usos que interfereixin l'activitat agrícola.

Es tractaria de limitar usos, excepte els relacionats amb l'activitat agrícola i certs espais d'interès públic.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Impactes. Usos als espais oberts

El Pla territorial vol prioritzar l'ús agrícola en aquells àmbits amb aquest ús actual, o també, en aquells actualment en desús, però que tenen o han tingut aquesta vocació.

En qualsevol cas, el Pla territorial fa les propostes dins el seu marc i jerarquia competencial, sempre atenent a les limitacions que estableix la llei d'urbanisme, entenent que la regulació del Pla pot precisar i ampliar aquestes limitacions, però no pot contravenir-les.

EO-PR.1.8 Limitar les instal·lacions d'energies renovables

Tots els usos han de ser respectuosos amb l'ús principal dels espais oberts que és mantenir la biodiversitat. Tot el que pugui anar en contra d'això són usos que no hi haurien de ser.

Aquesta lògica també s'hauria d'aplicar a les instal·lacions d'energies renovables (especialment les plaques fotovoltaïques) que es volen col·locar en sòl no urbanitzable. Aquest tipus d'instal·lacions primer s'haurien de posar a les teulades de les cases i naus i en tot cas després plantejar-les en els espais oberts.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Impactes. Usos als espais oberts. Ubicació fotovoltaïques

Veure EO-PR.1.1

EO-PR.2 Unitats territorials més útils per a gestionar i/o regular els espais oberts

Aportacions

EO-PR.2.1 Les unitats territorials han de ser de tipus supramunicipal, poden ser vegueries o comarques

Les unitats territorials que s'haurien d'incloure al pla són de tipus supra-municipal, però lligades als usos de la terra, com poden ser vegueries o comarques.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Unitats territorials

Unitats com la vegueria, o la comarca són àmbits molt grans, que admeten una escala de proposta territorial, no obstant, en molts casos es necessiten àmbits més reduïts per tal de detallar els usos, per tant, cal subdividir aquets límits administratius en un conjunt més o menys gran i divers d'unitats més petites, pel que fa a la definició dels usos.

EO-PR.2.2 S'ha de tenir en compte les unitats que determina el Catàleg del Paisatge.

El Catàleg del Paisatge determina unes unitats territorials de paisatge que s'haurien de tenir en compte.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera

Tema: Unitats territorials

El Pla integrarà les unitats de paisatge que el Catàleg del paisatge del Penedès defineixi i que es corresponen amb les que preveu la Carta del Paisatge.

EO-PR.2.3 S'han de trobar sinèrgies amb la Llei d'Espais Agraris.

El PTPP hauria de trobar sinèrgies amb la Llei d'espais agraris, que permet reconvertir zones, i la dimensió territorial seria com a mínim comarcal.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès
Tema: Unitats territorials

El PTPP està en total concordància amb la Llei d'Espais Agraris i, és més, ha fet un pas més enllà a l'identificar i valorar els espais agraris del Penedès, tal com diu la Llei, i s'ha fet en base a un indicador sintètic elaborat conjuntament amb el Departament d'Agricultura i una sèrie d'experts en el si del Grup de Treball dels Espais Agraris (GTEA), seguint el protocol metodològic establert per la Llei en l'article 6. En aquesta anàlisi, s'ha considerat tant els espais agraris actualment productius com aquells que s'havien abandonat més recentment. Feta la valoració, el Pla territorial proposa de protegir els espais agrícoles, i els inclou a les categories de protecció especial, o territorial, segons si han estat identificats amb el valor més alt, o no, respectivament, a la anàlisi específica efectuada ([veure capítol 3.2 de l'Avanç](#)). Altres aspectes de la Llei, però, com és el fet de la possibilitat de reconvertir zones, requereix d'una sèrie d'instruments que està previst que creï el Pla territorial sectorial d'espais agraris, que ha d'elaborar el Departament competent en matèria agrària.

EO-PR.2.4 La vegueria sembla la unitat territorial i administrativa més adient.

Si es refereix a unitat administrativa, la vegueria sembla ser una molt bona opció, ja que l'escala supramunicipal evita potencials temptacions de requalificacions a escala municipal de terrenys protegits (per exemple Sant Pere de Ribes ha requalificat terrenys protegits per l'anterior Pla Territorial Metropolità) o de canvis d'usos en sòl no urbanitzable.

També es matisa que dins la vegueria hi ha espais amb dinàmiques territorials pròpies com ara la Conca d'Òdena i en canvi al relacionar-nos amb l'Àrea metropolitana de Barcelona pot ser més adient fer-ho en conjunt com a vegueria.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera
Tema: Unitats territorials

Veure EO-PR.2.1

EO-PR.2.5 Cal tenir en compte les unitats ecològiques i paisatgístiques

Es considera que la unitat administrativa (en aquest cas, la vegueria) no hauria de fer perdre la necessitat de cercar la funcionalitat ecològica a una escala més global i geogràfica. La prioritat de qualsevol planificació, sobre tot si parlem d'espais oberts, hauria de ser el manteniment de la funcionalitat ecològica del territori. Això no s'acostuma a fer i pesa més la mirada administrativa o econòmica.

Es proposa, en aquest sentit, que també es tinguin en compte les unitats ecològiques i paisatgístiques, com ara les que es defineixen dins del Catàleg del paisatge.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera
Tema: Unitats territorials

Pel que fa a les unitats paisatgístiques, el Pla integrarà les unitats que el Catàleg del paisatge del Penedès defineixi. Pel que fa a les unitats ecològiques, el Pla territorial incorpora el sòl de protecció especial de valor natural que es compon de les unitats identificades pels "Estudis de base per a la iden-

tificació d'una xarxa de espais de valor natural pel planejament territorial" efectuada per a la elaboració dels Plans territorials vigents de les Comarques Centrals, del Camp de Tarragona, i del Pla metropolità de Barcelona (veure Capítol 5.1 de l'Avanç de propostes)

EO-PR.2.6 Una altra unitat S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès: la unitat de l'activitat agrària funcional.

Des del punt de vista agrícola es podria fer un símil agosarat que seria comparar els terrenys agrícoles a un polígon industrial que té en sí mateix un funcionament propi. En la cas de l'espai agrícola aquesta funcionalitat va molt lligada als espais oberts que esdevenen així també espais d'activitat econòmica.

Es proposa analitzar el territori en aquest tipus d'unitats d'activitat agrària funcional, incorporant-hi aspectes relacionats amb la producció agrària, la seva comercialització, les comunicacions, etc. L'objectiu seria conservar la seva funcionalitat i potenciar aquestes unitats des del punt de vista de la producció agrària. Aquestes unitats s'haurien de definir.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès
Tema: Unitats territorials

El Pla territorial proposa la creació d'un àmbit de potenciació agrícola que comprendrà tot l'àmbit agrícola de la vegueria, però que es podrà articular en diverses unitats funcionals com ara la Conca d'Òdena, o la Plana penedesenca.

EO-PR.3 Altres qüestions

Aportacions

EO-PR.3.1 L'horitzó del Pla ha de permetre flexibilitat.

L'horitzó temporal del Pla es l'any 2038, però el territori canvia a més velocitat. S'haurien d'incorporar mecanismes de flexibilització per tal que el PTPP pugui "seguir" el territori. S'hauria de flexibilitzar o facilitar les tramitacions per tal d'intervenir al sòl no urbanitzable, en el cas que hi hagi excepcions respecte a la classificació del PTPP.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès
Tema: Flexibilitat normativa

Els casos excepcionals, és a dir aquelles actuacions no previstes pel Pla, es podrien regir per un article específic, com ara passa amb l'article 1.14 de la normativa dels Plans territorials vigents. No obstant, aquesta via per a les actuacions no previstes hauria de quedar limitada per tal de no desvirtuar els objectius ni les estratègies previstes.

EO-PR.3.2 Cal revisar el document en relació als espais naturals actuals i futurs.

El PTPP hauria d'incloure els llocs de la vegueria candidats fermes a nous espais naturals protegits (com ara el futur Parc Natural del Garraf) , així com alguns espais naturals que ja existeixen i que no es citen com a Parc (en concret, es parla de la Muntanya de Montserrat que es cita com a XN2000 i PEIN).

S'apunta que en els Espais de Protecció Especial només s'enumeren els que són PEIN i XN2000, però no es fa referència a la categoria de futurs nous Parcs Naturals. Quan es va proposar la Vegueria del Penedès es va incorporar automàticament a un únic parc natural declarat amb anterioritat: el Parc Natural de la Muntanya de Montserrat. Convindria que el PTPP proposi elevar el grau de protecció actual

urbanística (PEIN I XN2000) a propostes de futurs nous parcs naturals.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Espais protegits

En el marc de l'avaluació ambiental del Pla es durà a terme una revisió i actualització dels espais de protecció especial de la legislació sectorial en matèria de espais naturals de la mà dels diferents serveis implicats de la Direcció General de Biodiversitat.

EO-PR.3.3 Analitzar el potencial del Pantà de Foix per a l'adaptació del canvi climàtic.

Analitzar el potencial que té el Pantà de Foix per a l'adaptació al canvi climàtic. L'embassament de Foix té un potencial important a la zona com a reservori d'aigua per l'agricultura que no s'està explotant (sempre està ple).

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Adaptació al canvi climàtic

En el marc dels treballs d'elaboració del Pla territorial s'ha encarregat un estudi de diagnosi que permeti establir unes bases per a l'adopció d'estratègies de mitigació i adaptació al canvi climàtic. Aquest estudi ha de permetre identificar aquells àmbits rellevants per a la mitigació i adaptació del canvi climàtic, i adoptar les estratègies que permetin aprofitar-ne el potencial.

EO-PR.3.4 Protecció especial del paisatge vitivinícola.

En la configuració dels espais oberts en aquesta vegueria s'hi ha d'incorporar la protecció especial del paisatge vitivinícola.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera

Tema: Adaptació al canvi climàtic

El Pla territorial incorpora el sòl agrícola de l'àmbit, i més concretament el sòl de la vinya, al sistema de protecció dels espais oberts (veure Capítol 3.2 de l'Avanç de propostes). En aquest sentit, val a destacar que el Pla proposa incrementar el sòl agrícola inclòs en la categoria de sòl no urbanitzable de protecció especial, del 41% delimitat pels Plans territorials vigents, fins al 60%.

EO-PR.3.5 Recuperació de la connectivitat i la funcionalitat ecològica del territori

Aquest seria un repte important, relacionat amb garantir la connectivitat del territori. Suposaria recuperar els corredors ecològics dels espais oberts mitjançant la requalificació. Caldria analitzar-ho a nivell de vegueria, amb l'objectiu d'harmonitzar les actuacions a escala local i evitar els conflictes intermunicipals.

A nivell del Parlament de Catalunya ja es va prendre la decisió de recuperar aquest corredors ecològics i s'ha avançat poc. Per exemple manca la connexió entre Colls-Miralpeix i el Parc del Garraf i està a més en risc amb les noves infraestructures que es volen fer.

S'insisteix, donada la situació d'emergència climàtica en la que ens trobem, en la necessària prevalença de recuperar la funcionalitat ecològica i la urgència d'adaptar-nos als escenaris de canvi climàtic. Això ha d'anar per davant a certes iniciatives econòmiques que es plantegen al marge d'aquests criteris. El PTPP hauria de revisar també si cal o no canviar coses ja implantades, degut a aquest nou context climàtic.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera

Tema: Connectors biològics

El Pla territorial incorpora l'estratègia de potenciar els àmbits amb funcionalitat connectora tant ecològica, amb el relligat dels corredors que donen continuïtat als espais de màxima protecció, com hidrogràfica amb resseguit de la infraestructura blava, mantenint la condició d'espai no urbanitzat. (veure Capítol 5.1 de l'Avanç de propostes)

EO-PR.4 Aportacions complementàries fetes durant el plenari

A continuació apareixen les aportacions fetes durant el debat. Algunes podrien generar noves propostes i d'altres suposen un reforç o explicació complementària a les plantejades pels grups:

EO-PR.4.1 Minimitzar els impactes de les instal·lacions d'energies renovables.

En relació a les infraestructures lligades a les energies renovables, es remarca la necessitat de valorar molt bé com fer les instal·lacions d'energies renovables per tal de minimitzar els potencials impactes.

Quan es parla de limitar les instal·lacions d'energies renovables, s'explica que hi ha una certa pressió als municipis en col·locar instal·lacions energètiques (principalment plaques solars) a terrenys agrícoles, el que pot suposar una hipoteca d'aquests terrenys.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès
Tema: Ubicació fotovoltaïques

En relació a la implantació d'energies renovables, atès el gran volum de d'iniciatives per a instal·lacions, la Secretaria de l'Agenda Urbana i Territori està elaborant una guia de criteris per a la autorització d'aquestes actuacions. el PTP ja preveu estudiar les diferents possibilitats d'implantació d'energies renovables amb el menor impacte possible. Veure EO-PR.1.1

EO-PR.4.2 Prioritzar l'ús agrícola. Contemplar la Llei d'Espais agraris

Quan es parla de la compensació entre territoris, es considera que s'ha de ser molt conscient que no tot ha de tenir rendiment econòmic. En aquest sentit, es vol deixar constància d'una frase que es va dir al seminari d'experts: "No tot el que no serveix per altres usos ha de quedar per ús agrícola". En realitat en el PTPP hauria de prevaldre que: "Tot el que no serveix per l'agricultura podria servir per altres usos". Això comportaria donar prioritat a aquest ús.

Respecte a la Llei d'Espais Agraris, es confirma que, efectivament, es tracta d'una llei, aprovada pel Parlament de Catalunya, possiblement poc coneguda i que s'hauria d'aprofitar aplicar-la a través d'aquest PTPP i d'altres instruments de planificació. Aquesta llei pretén preservar els millors espais agraris des del punt de vista de la seva producció.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera.
Tema: Sòl agrícola

Concretament pel que fa als espais agraris, el Pla territorial proposa de protegir els espais agrícoles, i els inclou a les categories de protecció especial, o territorial, segons si han estat identificats amb el valor més alt, o no, respectivament, a la anàlisi específica efectuada (veure Capítol 3.2 de l'Avanç). Aquesta anàlisi es fonamenta en el protocol elaborat pel Grup de treball d'espais agraris del Departament d'Agricultura que inclou els factors socioeconòmics, ambientals i territorials que preveu l'article 6 de la Llei d'espais agraris sobre Definició i contingut del Pla territorial sectorial agrari de Catalunya.

EO-PR.4.3 Preservació de l'arquitectura autòctona.

En relació a la preservació de l'arquitectura autòctona, es comenta que l'àmbit del PTPP és molt extens i ja es té en compte per exemple en el catàleg de masies.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera
Tema: Preservar l'arquitectura autòctona

Veure EO-PR.1.4

EO-PR.4.4 Flexibilitzar la regulació en el sòl no urbanitzable

Quan es parla de contemplar una certa flexibilitat a l'hora d'intervenir en sòl no urbanitzable, s'alerta sobre el fet que s'ha d'anar amb compte perquè les excepcions podrien pervertir a la llarga els objectius del PTP.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès
Tema: Flexibilitat normativa

S'entén que les clàusules d'excepcionalitat no han de comprometre la filosofia del Pla.

EO-PR.4.5 Preservar la connectivitat ecològica per part del planejament derivat

Es proposa que s'hauria de garantir, d'alguna manera, la preservació de la connectivitat ecològica i dels espais naturals quan es plantegen projectes amb afeccions territorials globals però amb competències locals. En aquest sentit, es parla del projecte de l'autòdrom de Terramar i es fa referència també als projectes d'ampliació de canteres. En relació a l'autòdrom, s'explica que és un projecte que té afeccions a Xarxa Natura (Colls-Miralpeix), que deixa de tenir connexió amb l'espai natural adjacent (Garraf). També s'explica que, així com el Parc del Garraf està gestionat per la Diputació de Barcelona, l'espai Colls-Miralpeix (que pertany a la Xarxa Natura i al PEIN) no queda molt clar qui el gestiona i si realment es gestiona, i per tant, té poca capacitat per respondre front a determinats projectes que es vulguin implantar a l'espai. Finalment, en relació a aquest tema, es proposa que hi hagi una administració supramunicipal que pugui vigilar com preservar els espais i els connectors ecològics i aturar projectes que posin en perill els seus valors naturals i la seva biodiversitat.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès
Tema: Connectors biològics

La Comissió d'urbanisme avalua d'acord als informes emesos per l'administració ambiental i d'acord amb les determinacions dels Plans territorials vigents i dels plans i legislació sectorial.

EO-RA El Penedès com a regió agroalimentària

Preguntes plantejades pel debat

- **EO-RA.1** Quines altres activitats econòmiques són compatibles amb l'activitat agrícola? Per exemple indústria agroalimentària, turisme, generació energètica, logística, indústria d'alt valor afegit, etc.
- **EO-RA.2** Sobre la preservació del caràcter agrícola d'aquest territori, és suficient determinar una categoria de sòl d'alt valor agrícola o caldrien altres estratègies dinamitzadores? Per exemple la definició d'un àmbit de potenciació agrícola, la gestió supramunicipal d'aquest àmbit, la dinamització d'altres sectors econòmics vinculats amb l'agricultura, etc.
- **EO-RA.3** Altres qüestions que considereu rellevants en relació al Penedès com a regió agroalimentària i que podria incorporar el PTP?
- **EO-RA.4** Aportacions complementàries fetes durant el plenari.

EO-RA.1 Activitats econòmiques compatibles amb l'activitat agrícola

Aportacions

EO-RA.1.1 Construir una vegueria sostenible, autosuficient i amb diversitat d'activitats econòmiques

A. S'apunta la necessitat de construir un territori sostenible i, en bona mida, autosuficient en matèria energètica.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera.

Tema: Territori sostenible. Sobirania energètica.

L'objectiu del Pla és planificar un territori sostenible i el màxim d'autosuficient possible, tant en matèria energètica, com respecte a la sobirania alimentària, on hi hagi un equilibri entre la població resident i els llocs de treball per tal de reduir la mobilitat.

B. Per tant, cal mantenir certa diversitat d'activitats econòmiques.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera.

Tema: Diversificació activitat econòmica

Apostem pel manteniment de l'activitat agrària en el territori atorgant la màxima protecció al sòl agrícola de més valor i fomentant un àmbit de potenciació agrícola per a garantir la continuïtat de l'activitat. El Pla considera que el caràcter agrícola del Penedès és una oportunitat per crear sinèrgies entre diferents sectors econòmics com la indústria agroalimentària i el turisme cultural, natural i enoturisme que, alhora, potencien l'agricultura.

D'altra banda, s'ha fet una anàlisi dels polígons d'activitat econòmica existents per tal d'identificar el paper que poden jugar en el territori i per saber la disponibilitat de sòl, per a poder fer propostes adequades a la necessitat del territori. [Veure capítol 3.5 del Pla.](#)

En relació a la potenciació de determinats sectors d'activitat econòmica el Pla no té competència per determinar quins sectors empresarials s'han de desenvolupar en el territori.

C. Planificar especialment accions per a la generació d'energies renovables.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Foment energies renovables

En aquest sentit es treballa en la definició de criteris per a la implantació d'energies renovables.

EO-RA.1.2 Mantenir i fomentar indústries que aportin sinèrgies

Per tal de donar cohesió al territori, cal que les indústries que funcionen i les que s'instal·lin no només siguin respectuoses amb l'activitat agrària sinó que actuïn de manera sinèrgica. Per exemple, incrementar la localització al territori d'indústria manipuladora d'aliments, no només vitivinícola, també de cereals, fomentar les iniciatives d'enoturisme, d'agroturisme, però també de turisme patrimonial posant en valor el paisatge i la història del territori. Àmbit potenciació agrícola

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera el que és competència del Pla

Tema: Sinèrgia entre sectors econòmics. Regió agroalimentària

El Pla considera que el caràcter agrícola del Penedès és una oportunitat per crear sinèrgies entre diferents sectors econòmics com la indústria agroalimentària i el turisme cultural, natural i enoturisme que, alhora, potencien l'agricultura.

EO-RA.1.3 Defensar i recolzar les empreses petites

Existeixen un nombre important de micro-empreses i PIMEs que tenen dificultats per a mantenir-se. Calen accions de protecció d'aquest important actiu econòmic, fomentant el treball en xarxa i el cooperativisme.

Valoració: No és competència del PTP

Tema: Foment PIMEs. Rebuig de la funció logística del territori

El Pla posa les bases territorials perquè s'hi pugui desenvolupar l'activitat econòmica en el territori i que ho faci de la manera més racional i sostenible possible. En aquest sentit, ha fet una anàlisi dels diferents PAEs existents per tal de poder-los caracteritzar i detectar la disponibilitat de sòl existent per tal d'atorgar les estratègies més adequades en cada cas. Però el Pla territorial no és competent en política industrial per a proposar accions per a les micro-empreses i pimes, ni per fomentar el treball en xarxa i el cooperativisme; aquestes funcions recauen en el Departament competent en matèria industrial i d'empresa.

EO-RA.1.4 Rebuig de la funció logística del territori

El fet d'estar entre les zones d'influència de Tarragona i Barcelona, i al mig del corredor de mercaderies dels països del est cap a Europa comporta un perill d'increment de zones de 'port sec', emmagatzematge i logística. Els participants en el grup rebutgen majoritàriament aquest tipus d'empreses (CIM Penedès, Lògic Penedès) per considerar que ocupen molt de sol i generen pocs llocs de treball.

Valoració: Condicionat per la planificació sectorial

Tema: Activitat logística

El Document d'Avanç de propostes del Pla no proposa la especialització del Penedès en activitat logística ni hi planteja un model econòmic basat en la logística.

De tota manera, i tal com també s'apunta en una altra entrada de la web de participació, en parlar d'activitat logística cal distingir entre aquella que respon a les necessitats internes del territori, per a la distribució dels béns que s'hi produeixen, de l'activitat que respon a funcions i dinàmiques externes del Penedès, perquè són de país i aprofita la ubicació estratègica del Penedès.

EO-RA.2 Sobre la preservació del caràcter agrícola de la Vegueria Penedès

Aportacions

EO-RA.2.1 Cal superar la dicotomia activitat agroalimentària - activitat industrial i consensuar un model clar pel Penedès.

Es qüestiona que el debat sigui un elecció entre dos models excloents i contraposats. Cal planificar un futur on el territori sigui capaç de mantenir i generar llocs de treball de qualitat. Per això, s'assenyala la conveniència de permetre i, fins i tot, fomentar altres activitats, com ara l'activitat industrial, delimitant quin tipus d'indústria i la seva localització més convenient.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Model econòmic

El Pla no entén com a dos models contraposats l'activitat agrària i la industrial, ans al contrari. Partint de la base que el Pla considera el Penedès com a una regió agroalimentària, entén que alguns sectors econòmics són complementaris de l'agricultura, com l'agroalimentari i el turisme de proximitat.

D'altre banda, el Pla vol facilitar la implantació d'empreses productives que generin llocs de treball en un territori que n'és deficitari en relació a la població ocupada que hi resideix, tot orientant quina seria la seva ubicació més adient i sense perjudicar l'activitat agrària ni degradant el paisatge. Per a això, posa les bases territorials perquè l'activitat econòmica s'hi desenvolupi de la manera més eficient i sostenible possible. En aquest sentit, el Pla fa una anàlisi dels polígons d'activitat econòmica, per tal de prioritzar aquells que reuneixin les condicions adients d'accessibilitat, dimensió, pendent etc.

EO-RA.2.2 Voluntat clara de mantenir l'activitat agrària com a prioritària

Totes les persones participants al grup coincideixen en la voluntat de protegir el caràcter agrícola del territori, no només com a característica econòmica sinó també com a valor paisatgístic i com a tret cultural i identitari.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera

Tema: Regió agroalimentària

El Pla territorial parcial del Penedès, com ja s'ha dit, aposta per la vocació agrària del territori i per la continuïtat d'aquesta activitat, considerada com a estratègica, econòmica, identitària i prestadora de serveis ambientals. Per això, aposta, per primera vegada, pel tractament dels espais agrícoles com a una tipologia de sòl específica dels espais oberts per a preservar-los de qualsevol transformació o canvi d'ús per tal d'orientar-nos cap a la sobirania alimentària. Per aconseguir aquest objectiu, es considera important, també, la creació d'un òrgan de gestió que potenciï l'activitat, la faci viable i preservi els valors d'aquest territori

EO-RA.2.3 Centralitat de la pagesia

Que la vegueria es mantingui com un territori primordialment agrícola depèn de que la pagesia vulgui i pugui mantenir la seva activitat. Per això cal que es doni major pes a la seva visió de futur, però també que es tingui en compte que l'activitat agrícola ha de ser viable econòmicament i per això cal regular els preus dels productes agrícoles per a que la pagesia pugui viure amb qualitat i vulgui mantenir la seva activitat.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera el que és competència del Pla

Tema: Regió agroalimentària. Viabilitat econòmica de l'agricultura

El Pla no té competències per reduir la diferència entre els preus al productor i al consumidor com tampoc per promoure determinats conreus o productes agroalimentaris, que corresponen al Departament competent en matèria agrària. En aquest sentit, la creació d'aquesta figura de gestió que promou el Pla pot vetllar per aconseguir uns preus més justos i orientar els productes i formes d'agricultura per a fer-la més viable. Vegeu capítol 3.2, pàgines 38, 41, 42, capítol 5.1, pàgina 89 i capítol 5.2 pàgines 93, 94.

EO-RA.2.4 Tenir cura amb la localització de noves activitats industrials

A. Cal revisar la distribució de l'activitat industrial en els actuals polígons i la de les futures indústries, per tal que no col·lisió amb l'agricultura ni faci malbé el paisatge.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera

Tema: Compatibilitat entre sectors econòmics. Polígons d'activitat econòmica.

El Pla ha fet un estudi acurat de les característiques dels Polígons d'Activitat Econòmica existents i del sòl disponible per a activitat econòmica que hi ha al territori. Les estratègies del Pla proposen no incrementar la dispersió dels sòls d'activitat econòmica en el territori, així com reduir o extingir aquells sòl classificats per activitat econòmica poc consolidats i que no reuneixen les condicions adients d'accessibilitat, ubicació, dimensió, pendent etc.

B. Es suggereix la conveniència de pensar ubicacions en la zona costanera de les indústries de generació d'energies renovables.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Ubicació energies renovables

S'està realitzant un estudi per la ubicació de plantes de generació d'energies renovables per tal que el Pla pugui establir estratègies en aquest sentit.

EO-RA.2.5 Reorientar el model turístic

A. La zona costanera corre el perill de convertir-se en una continuïtat urbanitzada que tindrà més a veure amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona que amb la vegueria del Penedès. Calen accions que frenin aquesta continuïtat urbanitzada i edificada del front marí i estudiar l'enfortiment dels llaços amb l'interior.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera en part.

Tema: Front marítim.

En aquest sentit, per una banda, el Pla estableix estratègies en el sistema d'assentaments per a frenar el continu urbà i millorar les infraestructures de mobilitat entre el litoral i l'interior del territori per tal de facilitar els desplaçaments en aquest sentit.

B. Conjuguar el turisme de platja amb el turisme agrari, paisatgístic i patrimonial.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Model turístic

D'altra banda, amb la protecció dels elements de valor del territori (ambiental, agrari, cultural, patrimonial, paisatgístic, etc) i el foment de vies turístiques i de miradors, afavoreix aquesta reorientació del model turístic del Penedès.

EO-RA.3 Altres qüestions

Aportacions

EO-RA.3.1 Revisar la normativa actual

Mentre s'aprova i aplica el nou PPTP, existeixen diverses normatives que avui regeixen en aquest territori, des de normes de nivell superior com el Pla Territorial de Catalunya fins a normes provincials (Tarragona i Barcelona) o comarcals i, per suposat les que fan referència a les competències de cada municipi.

Cal una revisió de tota aquesta normativa per a que les accions que s'estan portant a terme i les que es puguin fer abans de tenir aprovat el PPTP no vagin en direcció oposades ja que després pot ser molt difícil reconduir.

Valoració: Condicionat per altres plans i lleis

Tema: Moratòria planejament urbanístic

Atesa la jerarquia de la normativa, aquelles normes de rang superior, el Pla les ha d'incorporar sense poder fer-ne cap revisió; també està establert que els plans sectorials territorial s'integrin en els plans territorial parcials. Respecte el planejament urbanístic, està sotmès a la normativa del pla territorial, però entrarà en vigor quan aquest s'aprovi. Mentre, els plans territorials no disposen de mecanismes de suspensió per aturar l'aprovació de figures de planejament urbanístic (PDU, POUM, modificacions i planejament derivat), ni per aturar l'aprovació d'instruments de gestió ni per suspendre l'atorgament de llicències.

D'altra banda, l'equip redactor del Pla està en contacte permanent amb els tècnics de la Comissió Territorial d'Urbanisme del Penedès, entre d'altres organismes, per a fer-los coneixedors de les propostes i estratègies que planteja el document d'avanç de propostes del Pla territorial parcial del Penedès, per tal que les puguin tenir en consideració en les seves decisions.

EO-RA.3.2 Creació d'un equip de la vegueria per gestionar les actuacions del PPT Penedès

En consonància amb la proposta anterior, es suggereix la creació d'un equip de gestió de la vegueria que tingui coneixement de les diferents iniciatives i actuacions i les pugui coordinar i valorar la seva conveniència amb la vista posada al futur que dissenya el PPTP.

Valoració: No és competència del Pla

Tema: Creació d'un equip de gestió de la vegueria

Cal recordar que per a la redacció del Pla territorial parcial del Penedès ja existeixen instruments previstos per a la coordinació amb el territori, com és el cas del Grup de Treball del Pla territorial parcial del Penedès, creat per Decret per a fer d'enllaç entre l'equip redactor del Pla i el territori, per tal que es puguin transmetre les inquietuds i poder-ne donar resposta.

EO-RA.4 Aportacions complementàries fetes durant el plenari

A continuació apareixen les aportacions fetes durant el debat plenari. Algunes d'elles podrien generar noves propostes i d'altres suposen un reforç o explicació complementària a les plantejades pels grups.

EO-RA.4.1 Rebuig de la funció logística del territori

Es considera que el model logístic comporta una elevada urbanització del sòl i no genera ocupació de qualitat, i que, a llarg termini, provoca la destrucció del patrimoni.

Es confirma que el model logístic del segle XXI només genera ocupació durant la seva construcció però no posteriorment, ja que la logística està molt automatitzada i robotitzada.

Es parla del PDU de la Conca d'Òdena, que pretén convertir espai agrícola en espai per ús logístic i que no sembla un model a seguir.

Valoració: Condicionat per la planificació sectorial

Tema: Activitat logística

El Document d'avanç de propostes del Pla no proposa la especialització del Penedès en activitat logística ni hi planteja un model econòmic basat en la logística.

EO-RA.4.2 Superar la dicotomia agroalimentària-activitat industrial

S'hauria d'anar a un model on hi hagués un equilibri i on es considerés la preservació del territori.

Es considera que s'hauria de consensuar un model clar per poder tirar endavant el PTPP on es defineixin clarament uns usos. Si el PTPP defineix aquests usos, hauria d'estar clara quina és l'estratègia i si projectes com els logístics es contemplen ja al PTPP. En tot cas, s'hauria de pensar en un futur i un model centrat en el territori del Penedès, posant al mateix nivell al territori, a l'hora de decidir el model.

Sí que es considera que el model agroalimentari és molt encertat per aquest territori, per disposar d'espais agraris consolidats i d'una àrea metropolitana propera on comercialitzar la producció, però no hi ha d'haver un únic model i es pot parlar d'agroindústria i d'altres activitats compatibles amb l'agrària, sempre i quan tinguem el control de la tota la cadena de producció.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Model econòmic

El Pla considera el Penedès com a regió agroalimentària i per això fa les propostes de preservació dels espais agrícoles i fomenta la continuïtat d'aquesta activitat a partir de la creació d'una figura de potenciació agrícola, així com, també, posa les bases territorial per a la creació de sinèrgies amb altres sectors econòmics i aposta per la compatibilitat de diferents sectors econòmics en el Penedès, tot buscant-hi l'encaix més adequat per a la seva ubicació.

EO-RA.4.3 Model territorial sostenible.

Es planteja una nova proposta, genèrica, sobre el fet que el PTPP hauria d'estar impregnat d'una visió sostenible. Es demana que el model que es decideixi, estigui condicionat per la matriu ecològica i les necessitats derivades de l'emergència climàtica (necessitats hídriques, estat desfavorable dels hàbitats prioritaris,...), amb una mirada a llarg termini.

Hauria de ser el paraigües sota de totes les activitats econòmiques que es vulguin implementar en el territori. A tall d'exemple, si es parla d'agricultura i ramaderia, la tendència hauria de ser anar vers una agricultura més ecològica i de proximitat.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera.

Tema: Territori sostenible.

Aquesta és la filosofia del Pla, que inclourà els càlculs necessaris per arribar a la sobirania alimentària i també té encarregat un estudi sobre els impactes del canvi climàtic al Penedès per tal de poder fer propostes de cara a l'adaptació i a la mitigació d'aquests canvis.

EO-CC Mitigació i adaptació al canvi climàtic

Preguntes plantejades pel debat

EO-CC.1 Quin tipus d'actuacions es poden dur a terme al Penedès per millorar la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic? Afavorir la transició cap a un model d'energia renovable, implementar mitjans de transports eficients: transport públic elèctric, bicicleta, cotxes compartits, aplicar restriccions d'usos incompatibles amb el canvi climàtic per exemple càmpings o nous desenvolupaments urbans a la franja litoral, accions com reforestació de boscos, implantació de cultius flexibles i variats, plans d'evacuació, etc.

EO-CC.2 Respecte als espais periurbans, es considera encertada la creació d'anelles d'espai obert a l'entorn dels assentaments principals com a mesura d'adaptació al canvi climàtic? Aquests cinturons verds mitiguen les onades de calor, proveeixen d'aliments de proximitat i permeten un espai d'oci proper per la població i limiten així l'ocupació d'altres espais com els forestals.

EO-CC.3 Altres qüestions que considereu rellevants en relació a la mitigació i adaptació al canvi climàtic i que es podria incorporar el PTP?

EO-RA.4 Aportacions complementàries fetes durant el plenari.

EO-CC.1 Actuacions a dur a terme al Penedès per millorar la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic

Aportacions

EO-CC.1.1 Millorar el transport públic per reduir l'ús del vehicle privat.

Com a principal mesura de mitigació del canvi climàtic, es considera que s'hauria de fer un esforç en millorar el transport públic per tal d'animar més a la població al seu ús.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Transport públic

Els objectius del Pla contempnen la millora del transport públic i la potenciació d'una mobilitat de proximitat tova i sostenible. Així mateix, el Pla contempla l'ampliació i millora de la xarxa ferroviària actual i l'augment del nombre d'estacions. Per tal de millorar la connexió entre assentaments aïllats, el Pla proposa la creació d'uns àmbits que anomena "morfologies urbanes" i que ens han de servir per estructurar teixits, crear centralitats i millorar la mobilitat de proximitat entre altres. [Veure capítol 5.2, pàgines 93, 94, 95.](#)

EO-CC.1.2 Foment de les energies renovables i netes sense perdre sòl agrícola.

Es considera que s'haurien de fomentar les energies renovables que siguin factibles al territori, aprofitant els recursos propis, ja siguin d'origen natural o re-valoritzant altres recursos. S'alerta sobre el fet que les energies renovables consumeixen molt de sòl i moltes vegades acaben instal·lant-se als espais oberts, entrant en conflicte amb la voluntat de conservar aquests espais. Per això, es proposa que es treballi a favor de la implantació de renovables sense perdre sòl agrícola. També es podria pensar en millorar l'eficiència energètica dels edificis i col·locar plaques solars a les teulades.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès
Tema: Ubicació renovables

En relació a la implantació d'energies renovables, atès el gran volum de d'iniciatives per a instal·lacions, des de la Secretaria de l'Agenda Urbana i Territori s'està elaborant una guia de criteris per a la autorització d'aquestes actuacions.

Tot i ser un document d'Avanç de propostes, el PTP del Penedès ja es planteja seguir el full de ruta que assenyala el Tercer informe sobre el canvi climàtic a Catalunya (2016) i les regulacions que fixa la Llei 16/2017 sobre el canvi climàtic. Per consegüent i a l'espera dels resultats dels estudis específics encarregats sobre aquestes qüestions, el PTP fonamenta totes les estratègies en moderar el consum de sòl, protegir el sòl agrícola, preservar els espais periurbans i crear un model urbà més eficient. De manera indirecta aquestes qüestions, basades especialment en moderar el consum de sòl, incideixen en la possible localització de les plantes solars fotovoltaïques o dels parcs eòlics. En conseqüència, el PTP ja preveu estudiar les possibilitats de proposar primer la necessitat d'esgotar els emplaçaments sobre les cobertes de les edificacions dels diferents teixits urbans, d'aprofitar les possibilitats dels sectors de sòl classificat poc o gens desenvolupats, d'explotar les possibilitats dels espais intersticials de les infraestructures de mobilitat, de transformar els espais ja degradats per activitats econòmiques o amb usos especialitzats obsolets però, també, d'ubicar les instal·lacions a tocar de les Àrees d'activitat econòmica, de les construccions aïllades sense valor paisatgístic o bé de manera contigua a altres instal·lacions preexistents.

EO-CC.1.3 Prohibir la incineració de residus.

S'ha de prohibir l'incineració de qualsevol tipus de residus, pels seus efectes perjudicials per la salut i el medi ambient.

Valoració: No és competència del PTP
Tema: Reducció emissions

La definició de la política sectorial de residus de Catalunya es regula mitjançant instruments específics com el Plans territorials sectorials d'Infraestructures de Gestió de Residus. Correspon al Pla territorial parcial coordinar-se amb les determinacions contingudes en la planificació sectorial, en quant a les ubicacions de les diferents infraestructures, però no té la potestat de prohibir un tipus determinat d'aquestes.

EO-CC.1.4 Potenciar l'agricultura regenerativa

Es proposa que s'hauria d'impulsar i fomentar l'agricultura regenerativa, com a mesura de mitigació i adaptació al canvi climàtic. Per potenciar-la es planteja l'impuls de segells de qualitat o la inclusió d'aquest tipus de pràctiques com a requeriments per ser reconegut com a producte ecològic. L'agricultura regenerativa es centra en la recuperació i enriquiment del contingut de matèria orgànica del sòl

d'una manera respectuosa amb el medi ambient, millorant la seva capacitat de retenció d'aigua i de carboni atmosfèric.

Valoració: No és competència del PTPP

Tema: Sòl agrícola

Pel que fa al sòl agrícola el Pla en proposa la seva protecció dins les categories del sistema d'espais oberts, incloent el sòl agrícola de més valor al sòl de protecció especial. Per a això, a dut terme una valoració específica del sòl agrícola d'acord amb el protocol elaborat pel Grup de treball d'espais agraris del departament d'Agricultura. Igualment, el Pla proposa la creació d'un àmbit de potenciació agrícola que possibiliti la creació d'un, o de diversos òrgans de gestió, que puguin desenvolupar diferents pràctiques agrícoles espacialment aquelles prestadores de serveis ecosistèmics com la generació d'un embornal de carboni. [Veure capítol 3.8, pàgina 78.](#)

EO-CC.1.5 Gestió sostenible del medi natural per tal de millorar la seva resiliència.

Es constata que el sòl agrari s'està perdent i que, en aquest sentit, s'han de continuar aplicant les mesures i les tècniques més adients (marges, línies de cultiu, arbrat per contenir terres,...). Ampliant aquest objectiu a tot l'espai natural, Gestió sostenible del medi natural per tal de millorar la seva resiliència i afavorir la biodiversitat i els serveis ecosistèmics que ens proveeixen.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera

Tema: Adaptació al canvi climàtic

El Pla protegeix el sòl agrari i tot l'espai natural mitjançant la categorització del sistema d'espais oberts delimitant el sòl de protecció especial que acull els sòls de més valor natural, i agrícola, respectivament, i excloent-los de cap possibilitat de ser transformats i vetllant per la seva preservació. També, el Pla potencia aquells àmbits d'interès per la connectivitat per tal de garantir la funcionalitat d'aquesta xarxa d'espais protegida. [Veure Capítol 5.1.](#) El desenvolupament de la regulació normativa d'aquestes estratègies ha de possibilitar l'assoliment de una gestió sostenible del medi natural per tal de millorar la seva resiliència i afavorir la biodiversitat i els serveis ecosistèmics que ens proveeixen.

EO-CC.1.6 Educar a la ciutadania per reduir consum energètic.

Es tractaria de fer un major esforç en difusió, informació i formació per educar a la ciutadania per tal reduir el consum energètic.

Valoració: No és competència del PTP

Tema: Reducció emissions

Els documents que componen el Pla incorporen una Memòria descriptiva i justificativa que és en si mateixa un element de difusió i de pedagogia. El propi procés participatiu per l'elaboració del Pla també pot ser considerat un element de reflexió i debat i per tant de pedagogia de la importància d'un canvi d'actitud de la ciutadania envers l'estalvi energètic i la sostenibilitat en general. En qualsevol cas, aquest objecte s'emmarca en un altre context i àmbit competencial més ampli: el de les polítiques de educació ambiental.

EO-CC.1.7 Implementar mesures per garantir un bon ús de l'aigua.

Es plantegen moltes mesures (moltes d'elles pedagògiques) per tal de garantir un bon ús de l'aigua, com a objectiu fonamental per a l'adaptació al canvi climàtic. Entre altres, es parla d'augmentar les taxes i el cànon d'aigua de 2on i 3er trams, la revisió del consum als usos industrials, la imposició de taxes a les piscines privades, el controls de pous o la recuperació aqüífers.

Valoració: No és competència del PTP

Tema: Canvi climàtic

El Pla reconeix els principals elements territorials de la xarxa hidrogràfica, com són els cursos fluvials i els aqüífers i n'establirà mesures de protecció. Com a primer pas cal identificar aquells elements rellevants des del punt de vista territorial, per a continuació establir estratègies que possibilitin la seva preservació i recuperació. Tanmateix, el Pla s'ha de coordinar amb les polítiques i planificacions sectorials com és la política de l'aigua, però la seva definició i execució en depassen l'àmbit competencial.

EO-CC.2 Creació d'anelles d'espai obert a l'entorn dels assentaments principals

Aportacions

EO-CC.2.1. Incorporar les anelles verdes als assentaments.

Es considera que aquestes anelles verdes s'haurien d'imbricar amb els assentaments, per evitar la creació de guetos. Si es busquen connectors biològics que han d'anar de nord sud o d'est a oest, les anelles poden ser una franja verda de protecció, però és important que s'intercalin amb els assentaments, fent entrar la vegetació i els ecosistemes naturals a la ciutat.

Valoració: El document d'avanç de propostes PTP Penedès ja ho considera
Tema: Infraestructura verda

Com a conseqüència de la progressiva metropolització, s'incrementen els intercanvis i les interaccions mútues entre els assentaments i els espais oberts i en conseqüència, les àrees intermèdies entre rurals i urbanes esdevenen cada cop més importants. Així mateix, es constata la necessitat d'una gestió d'aquestes àrees de transició que compregui tots els elements i, alhora, que tracti de manera contínua les diferents classes de sòl. Aquestes àrees estan formades per elements de la xarxa d'espais públics urbans i de la xarxa d'espais oberts.

En aquest sentit, el Pla proposa la creació d'uns àmbits anomenats "morfologies urbanes" i que han de servir per a frenar l'ocupació dels espais periurbans posant en valor, sobretot, la modelació agrària existent com a actiu social i econòmic, Veure Capítol 5.2.

EO-CC.2.2 Potenciar, cuidar i vertebrar els espais naturals i els boscos.

Si les anelles han de servir per lluitar contra el canvi climàtic i per la fixació de CO₂, podria ser més interessant utilitzar aquesta inversió per potenciar la gestió activa de tots els grans boscos que tenim, donada la seva capacitat com a embornals de carboni. També, caldria dotar de més pressupost la gestió dels espais naturals, que actualment estan molt deixats. En tot cas, es pot pensar en promoure aquestes anelles verdes, sempre que serveixin com a espai verd que ajudi a reduir la pressió humana a la resta d'espais naturals del territori.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès
Tema: Mitigació del Canvi climàtic

Efectivament la gestió de les masses forestals és un element important en la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic, tant pel seu paper com a embornal de carboni, com per la importància en la mitigació dels riscos naturals associats a aquest, com els incendis forestals, o la regulació de les avingudes i inundacions, i del control del cicle hidrològic en general.

En el marc dels treballs d'elaboració del Pla territorial s'ha encarregat un estudi de diagnòstic que permeti establir unes bases per a l'adopció d'estratègies de mitigació i adaptació al canvi climàtic. Aquest estudi ha de permetre identificar aquells àmbits rellevants per a la mitigació i adaptació del canvi climàtic, i adoptar les estratègies que permetin aprofitar-ne el potencial.

EO-CC.3 Altres qüestions

EO-CC.3.1 Buscar sinergies a nivell de la vegueria vinculades a reduir el canvi climàtic.

Es remarca la idea de la importància de treballar tots a l'hora. Cal pensar que es tracta d'un Pla Territorial, no municipis per separat i per tant, s'ha d'evitar, en aquest temes d'impacte territorial, que cadascú vagi a la seva. Per aquesta raó, s'haurien de compartir, i buscar les sinèrgies, de les accions de la vegueria vinculades a reduir el canvi climàtic, fomentant la participació ciutadana i la implicació coordinada dels ajuntaments.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès

Tema: Supramunicipalitat

Entre els criteris que guien l'elaboració del Pla hi figura el d'afavorir una visió supramunicipal per tal de millorar l'eficiència del territori. Així doncs, es reconeixen i planifiquen els espais amb valor natural a nivell de vegueria, així com els àmbits d'interès estratègic a nivell territorial per tal de potenciar el seu paper vertebrador del territori i fomentar-hi el planejament i gestió plurimunicipal.

EO-CC.3.2 Ampliar la diversitat de la vegetació urbana.

Dins l'objectiu de potenciar la infraestructura verda, es planteja que es contempli la diversificació de les espècies d'arbrat, per tal d'incrementar la biodiversitat urbana i els serveis ecosistèmics associats.

Valoració: No és competència del PTP

Tema: Infraestructura verda

El Pla ha d'identificar aquells espais que han d'integrar la xarxa d'infraestructura verda, entesa aquesta com el conjunt d'elements del territori que han de garantir la prestació de les funcions i serveis mediambientals com la regulació hidrològica, el proveïment d'aigua, el control de l'erosió, la formació de sols, o els recreatius i estètics, entre d'altres. Així mateix el Pla proposarà estratègies per a la potenciació d'aquesta infraestructura verda. A partir d'aquí, caldrà dissenyar a altres escales de planejament de més detall, actuacions en el marc d'aquesta estratègia com pot ser la revegetació i la naturalització d'alguns elements de la infraestructura verda.

EO-CC.3.3 Impulsar un major reciclatge de residus

Tenint en compte la visió sostenible que hauria d'impregnar el PTP, també és necessari donar un major impuls, a través de la formació, la sensibilització i la dotació d'infraestructures, al reciclatge de residus.

Valoració: No és competència del PTP

Tema: Residus

La definició de la política sectorial de residus de Catalunya es regula amb instruments específics com el Plans territorials sectorials d'Infraestructures de Gestió de Residus. Correspon al Pla territorial parcial coordinar-se amb les determinacions contingudes en la planificació sectorial, en quant a les ubicacions de les diferents infraestructures, però no té la potestat de determinar-ne la dotació, ni la sensibilització al respecte.

EO-CC.3.4 Recollir i revisar els resultats del projecte europeu LIFE CLINOMICS per analitzar possibles sinèrgies.

S'explica que fa 3 anys que s'està treballant en un projecte europeu LIFE CLINOMICS i s'ha elaborat, després d'un procés participatiu, un pla amb 42 accions a desenvolupar en el territori a l'àmbit econòmic agricultura, forestal i turístic. Seria important recollir-ho i analitzar-ho. Dues d'elles s'estan desenvolupant com a proves pilot.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès
Tema: Adaptació i Mitigació del Canvi climàtic

En el marc dels treballs d'elaboració del Pla territorial s'ha encarregat un estudi de diagnosi que permeti establir unes bases per a l'adopció d'estratègies de mitigació i adaptació al canvi climàtic. S'ha previst que el treball haurà de constar d'una diagnosi de la situació actual i d'una previsió de les condicions futures pels efectes del canvi climàtic. Així doncs, a partir dels escenaris i de la diagnosi que es presenten en el Tercer Informe sobre el Canvi Climàtic a Catalunya, i del projecte Life Clinòmics –que caldrà ampliar a d'altres sectors–, caldrà concretar la determinació dels impactes, dels riscos associats i de les vulnerabilitats front el canvi climàtic en el territori concret del Penedès, tenint en compte les particularitats ambientals i socioeconòmiques d'aquest territori. En conseqüència el Pla recollirà els resultats del projecte europeu LIFE CLINOMICS.

EO-CC.4 Aportacions complementàries fetes durant el plenari

A continuació apareixen les aportacions fetes durant el debat plenari. Algunes d'elles podrien generar noves propostes i d'altres suposen un reforç o explicació complementària a les plantejades pels grups.

EO-CC.4.1 Fomentar les energies renovables i la autonomia energètica

En relació al foment de les energies renovables, es constata que anem a l'extinció de les energies fòssils (referència a una publicació sobre l'extinció de les energies fòssils, del Professor Carles Riba, de la UPC) i que caldrà tendir a generar l'electricitat de forma localitzada. Es tracta que cadascú pugui generar la seva energia per tal de planificar diferent els territoris i desconnectar-nos de centrals nuclears o de generació d'energia elèctrica amb altres fonts externes al país, com ara estem tenint.

Es reforça l'idea d'aprofitar totes les teulades d'habitatges i polígons. Es posa com exemple el Monestir de Poblet, on s'està optant per l'autonomia energètica (fanals amb energia solar, teulades amb plaques fotovoltaïques,...). A més, s'ha treballat molt la integració d'aquestes instal·lacions per minimitzar l'impacte.

Valoració: S'estudiarà com es pot incorporar en l'Avantprojecte del PTP Penedès
Tema: Energies renovables

Veure EO-PR.1.1

EO-CC.4.2 Sensibilitzar per no dependre d'energies fòssils

Es considera que també s'hauria de fer un esforç de difusió i sensibilització, per veure com es pot deixar de dependre de les centrals tèrmiques i altres fonts no renovables.

Valoració: No és competència del PTP
Tema: Energies renovables

Dins els criteris del Pla es contempla la transició energètica cap a energies renovables per tal de no dependre d'energies fòssil contaminants. Aquest criteri es traduirà en estratègies territorials per facilitar la implantació de centrals de generació d'energies renovables a la vegueria. Així doncs, el propi Pla pot ser considerat un element de reflexió i debat sobre la importància d'un canvi d'actitud de la ciutadania envers la transició energètica i la sostenibilitat en general.

En qualsevol cas, aquest objecte s'emmarca en un altre context i àmbit competencial més ampli: el de les polítiques de sensibilització ambiental.